GEMEENTE VIJFHEERENLANDEN

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Vijfheerenlanden

Nr. 476104

13 oktober 2026

Integraal Veiligheidsbeleid Vijfheerenlanden 2027-2031

De raad van gemeente Vijfheerenlanden,

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 25 augustus 2026;

Besluit:

1. Het Integraal Veiligheidsbeleid Vijfheerenlanden 2027-2031 vast te stellen.

Integraal Veiligheidsbeleid 2027/2031

Voorwoord

Voor u ligt het Integraal Veiligheidsbeleid 2027–2031 van de gemeente Vijfheerenlanden. Met dit beleid geven wij richting aan onze gezamenlijke inzet voor een veilige, leefbare en weerbare gemeente in de komende jaren.

De wereld om ons heen verandert snel. Criminaliteit wordt complexer en minder zichtbaar, digitale dreigingen nemen toe en maatschappelijke spanningen kunnen sneller oplopen. Tegelijkertijd zien we dat veiligheid allang niet meer alleen het domein is van politie en overheid. Veiligheid is van ons allemaal. Binnen Vijfheerenlanden werken we dan ook integraal samen met diverse teams uit het domein Samenleving.

In Vijfheerenlanden mogen we trots zijn op het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Dat vormt een stevige basis om op voort te bouwen. Uit de meest recente inwonersenquête blijkt dat 80% van de inwoners zich in de eigen buurt (bijna) nooit onveilig voelt. Hoewel dit iets lager is dan in 2024 (84%), ligt het veiligheidsgevoel nog altijd op een hoog niveau en is het vergelijkbaar met voorgaande jaren. Inwoners waarderen de veiligheid in hun buurt gemiddeld met een 7,8. Wanneer inwoners zich wel onveilig voelen, noemen zij vooral groepen (hang)jongeren, donkere plekken en verdachte personen als belangrijkste oorzaken. Deze uitkomsten laten zien dat we op de goede weg zijn, maar betekenen niet dat we achterover kunnen leunen. Juist nu vraagt veiligheid om alertheid, samenwerking en het vermogen om vooruit te kijken.

In dit Integraal Veiligheidsbeleid kiezen wij ervoor om de koers van de afgelopen jaren voort te zetten, met blijvende focus op de prioriteiten die regionaal en landelijk zijn afgestemd. Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een sterke en leefbare gemeente. Daarom zetten we in op een evenwichtige aanpak in alle kernen, waarbij preventie en handhaving hand in hand gaan. Waar nodig treden we daadkrachtig op. Tegelijkertijd geven we het beleid een nieuwe impuls. Mede naar aanleiding van het nieuwe coalitieakkoord leggen we meer nadruk op preventie, het versterken van weerbaarheid en het vroegtijdig signaleren van risico's.

Samenwerking vormt de kern van dit beleid. We werken intensief samen met onze externe partners, zoals bijvoorbeeld: politie, Openbaar Ministerie, het RIEC, Jongerenwerk, zorgorganisaties en de Veiligheidsregio. Maar net zo belangrijk is de samenwerking met onze inwoners en ondernemers. Zij kennen hun leefomgeving als geen ander en spelen een cruciale rol in het signaleren en voorkomen van onveiligheid.

Dit beleid biedt een duidelijke koers, maar is geen statisch document. Veiligheid is dynamisch en vraagt om flexibiliteit. Daarom blijven we inspelen op nieuwe ontwikkelingen en werken we met jaarlijkse uitvoeringsplannen waarin we onze inzet concreet maken.

Samen bouwen we verder aan een veilig en leefbaar Vijfheerenlanden. Een gemeente waar inwoners zich prettig voelen, ondernemers kunnen groeien en waar we elkaar versterken in plaats van tegenover elkaar staan.

Samen maken we Vijfheerenlanden elke dag een stukje veiliger.

Inleiding

Het Integraal Veiligheidsbeleid 2027–2031 (IVB) beschrijft de ambities en koers van de gemeente Vijfheerenlanden, op basis van het coalitie-akkoord, op het terrein van openbare orde en veiligheid voor de komende jaren. Veiligheid is een breed en dynamisch thema dat voortdurend in beweging is. Ont-

wikkelingen zoals digitalisering, maatschappelijke spanningen en de toenemende complexiteit van criminaliteit vragen om een samenhangende en toekomstbestendige aanpak.

Binnen Vijfheerenlanden werken wij al jaren integraal aan veiligheid. Dit betekent dat wij over de grenzen van teams, beleidsterreinen en organisaties heen samenwerken met partners zoals politie, Openbaar Ministerie, Jongerenwerk, zorginstellingen en de Veiligheidsregio. Deze manier van werken blijft ook in de komende beleidsperiode de basis. Tegelijkertijd zetten we in op verdere versterking van samenwerking, vroegsignalering en maatschappelijke weerbaarheid.

Dit IVB bouwt voort op de ingezette koers van de voorgaande periode. De gekozen prioriteiten sluiten nog steeds aan bij de regionale veiligheidsstrategie en de prioriteiten van politie en justitie. Daarmee zorgen we voor samenhang in de aanpak en benutten we optimaal de kracht van regionale samenwerking. Tegelijkertijd behouden we nadrukkelijk oog voor de lokale situatie en ontwikkelingen binnen de verschillende kernen en wijken van Vijfheerenlanden.

Veiligheid is niet vanzelfsprekend en kan niet volledig worden gegarandeerd. Wel streven wij naar een situatie waarin inwoners en ondernemers zich veilig voelen en waarin risico's zo vroeg mogelijk worden herkend en aangepakt. Dit vraagt om een aanpak waarin preventie, signalering en (waar nodig) handhaving hand in hand gaan.

Leeswijzer
Dit Integraal Veiligheidsbeleid bestaat uit een aantal geprioriteerde thema's. Per thema wordt eerst ingegaan op de aanleiding en duiding: waarom is dit een prioriteit voor de komende jaren? Vervolgens wordt de ambitie beschreven en worden doelstellingen geformuleerd. Deze doelstellingen zijn waar mogelijk gericht op maatschappelijke effecten: wat willen we bereiken en wat betekent dit concreet voor onze inwoners en ondernemers? Tot slot wordt per thema beschreven op welke manier wij hieraan werken.

Van beleid naar uitvoering
Na vaststelling van dit IVB door de gemeenteraad worden de ambities en doelstellingen jaarlijks vertaald naar concrete uitvoeringsplannen. Per thema wordt hierin een nadere uitwerking gegeven op project- en programmaniveau, in nauwe samenwerking met onze veiligheidspartners. Hiermee kunnen wij inspelen op actuele ontwikkelingen en veranderende veiligheidsvraagstukken. De burgemeester stelt deze uitvoeringsplannen vast als portefeuillehouder openbare orde en veiligheid.

Binnen de gezagsdriehoek (burgemeester, Openbaar Ministerie en politie) vindt periodiek afstemming plaats over prioriteiten, inzet en capaciteit. Hiermee borgen we dat lokale, regionale en landelijke inzet op elkaar aansluiten.

Daarnaast wordt jaarlijks verantwoording afgelegd aan de gemeenteraad over de voortgang en resultaten via de reguliere Planning & Control-cyclus.

Wettelijk kader
De burgemeester is op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid en heeft daarbij het gezag over politie en brandweer. Op basis van de Politiewet stelt de gemeenteraad ten minste eenmaal per vier jaar de doelen vast op het gebied van veiligheid. Met de vaststelling van dit IVB geeft de gemeenteraad richting aan het lokale veiligheidsbeleid en de inzet van partners.

Samenhang met andere beleidsterreinen
Veiligheid staat niet op zichzelf. Veel vraagstukken hebben raakvlakken met andere domeinen binnen de gemeente, zoals diverse teams uit samenleving (sociale teams, Leerplicht, het er-op-af team en het beleid), handhaving openbare ruimte (boa's), vergunningen toezicht en handhaving (VTH), verkeer, leefbaarheid en informatiebeveiliging. Daarom werken wij nauw samen met andere teams binnen de organisatie en sluiten wij aan bij bestaand beleid en programma's.

Financiën
De gemeenteraad stelt via de jaarlijkse begroting de financiële kaders voor het veiligheidsbeleid vast. Deze kaders bepalen mede het ambitieniveau en de mogelijkheden voor uitvoering. Uitgangspunt is dat de doelstellingen zoveel mogelijk binnen de beschikbare middelen worden gerealiseerd, waarbij we actief gebruikmaken van regionale samenwerking en externe financieringsmogelijkheden. Wanneer er zich een nieuwe lokale of landelijke ontwikkeling voordoet zal een separaat voorstel gemaakt worden.

Tot slot
Dit IVB geeft richting aan de veiligheidsaanpak voor de komende jaren, maar is geen statisch document. Veiligheid vraagt om flexibiliteit en het vermogen om in te spelen op actuele ontwikkelingen en nieuwe

risico's. Daarom blijven wij continu leren, aanpassen en samenwerken om Vijfheerenlanden veilig en leefbaar te houden.

Daarbij blijven wij ons nadrukkelijk focussen op de volgende thema's: Ondermijning, Zorg & Veiligheid, Jeugd & Veiligheid, Online Criminaliteit, Veilig Wonen en Crisisbeheersing en Weerbaarheid. Deze thema's vormen ook in de komende beleidsperiode de basis voor onze integrale aanpak en sluiten aan bij regionale en landelijke prioriteiten.

1. Ondermijning
Ondermijnende criminaliteit vormt een groeiende bedreiging voor de veiligheid en leefbaarheid in Nederland, en daarmee ook voor Vijfheerenlanden. Ondermijning kenmerkt zich door de verwevenheid van de onderwereld met de bovenwereld, waarbij criminelen gebruik maken van legale structuren, zoals bedrijven, vastgoed en financiële systemen. Hierdoor wordt de integriteit van de samenleving aangetast en komen veiligheid en vertrouwen onder druk te staan.

Ondermijning is vaak minder zichtbaar, maar heeft grote maatschappelijke gevolgen. Denk aan drugshandel en -productie in woningen of loodsen, witwassen via ogenschijnlijk legale ondernemingen, misbruik van vergunningen en druk op ondernemers of inwoners om mee te werken aan criminele activiteiten. Ook in landelijke gebieden, zoals binnen Vijfheerenlanden, zien we dat leegstaande schuren, bedrijventerreinen en logistieke verbindingen aantrekkelijk kunnen zijn voor criminele netwerken.

Daarnaast zien we dat ondermijnende criminaliteit steeds professioneler en complexer wordt. Criminele netwerken opereren vaak regionaal of zelfs internationaal en maken gebruik van digitale middelen, financiële constructies en sociale druk. Dit vraagt om een stevige, integrale en wendbare aanpak waarin bestuursrecht, strafrecht en fiscale maatregelen elkaar versterken.

De aanpak van ondermijning is daarom één van de belangrijkste prioriteiten, zowel lokaal, regionaal als landelijk.

Ambitie
Wij streven naar een weerbare gemeente waarin ondermijnende criminaliteit zo min mogelijk ruimte krijgt en waarin inwoners, ondernemers en de overheid zich bewust zijn van de risico's en actief bijdragen aan het voorkomen en bestrijden ervan.

Doelstellingen
Met onze aanpak van ondermijning willen wij:

- De weerbaarheid van inwoners, ondernemers en de gemeentelijke organisatie vergroten tegen ondermijnende invloeden;
- Ondersteuning van criminele activiteiten vanuit de bovenwereld voorkomen en terugdringen;
- De zichtbaarheid en inzicht in ondermijnende criminaliteit vergroten;
- Criminele structuren verstoren en waar mogelijk duurzaam ontmantelen;
- De meldingsbereidheid van inwoners en ondernemers verhogen.

Het beoogde maatschappelijke effect is dat ondermijnende activiteiten minder kans krijgen, sneller worden herkend en effectiever worden aangepakt, waardoor de leefbaarheid en veiligheid in onze gemeente behouden blijft.

Onze aanpak
Onze aanpak van ondermijning is integraal en richt zich op vier samenhangende lijnen:

1. Voorkomen en weerbaarheid vergroten
We investeren in bewustwording en kennis bij inwoners, ondernemers en professionals. Door het vergroten van herkenning van signalen van ondermijning voorkomen we dat mensen (al dan niet onbewust) betrokken raken bij criminele activiteiten. Daarnaast investeren we in de bewustwording en kennis binnen onze eigen organisatie. Hierbij hebben we expliciet aandacht voor medewerkers, management, het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad, zodat signalen van ondermijning tijdig worden herkend en adequaat kunnen worden opgepakt.

2. Verstoren en aanpakken
Wanneer sprake is van ondermijnende criminaliteit treden we daadkrachtig op. Hierbij zetten we bestuursrechtelijke instrumenten in, zoals vergunningverlening, toezicht en handhaving. Afhankelijk van de situatie maken we gebruik van instrumenten als de Wet Bibob, een last onder dwangsom, de sluiting van panden of woningen en bestuurlijke boetes. Daarnaast werken we nauw samen met politie en Openbaar Ministerie om ondermijnende criminaliteit ook strafrechtelijk aan te pakken.

3. Informatiepositie versterken
Een goede informatiepositie is essentieel. We zetten optimaal in op het verzamelen, delen en duiden van signalen en informatie, zowel intern als met partners. Dat stelt ons in staat om gerichter en effectiever in te grijpen.

4. Samenwerken
Ondermijning stopt niet bij gemeentegrenzen. Daarom werken we intensief samen met regionale partners, zoals politie, Openbaar Ministerie, het RIEC en andere gemeenten. Ook de samenwerking met private partijen, zoals ondernemers en woningcorporaties, is hierbij cruciaal.

Wat gaan inwoners en ondernemers hiervan merken?
Onze aanpak richt zich niet alleen op het bestrijden van criminaliteit, maar ook op het versterken van de leefomgeving. Inwoners en ondernemers zullen merken dat:
- Er meer aandacht is voor signalen van ondermijning in de directe leefomgeving;
- De gemeente zichtbaar en benaderbaar is bij verdachte situaties;
- Voorlichting en ondersteuning beschikbaar zijn om risico's te herkennen en te voorkomen;
- Er actief wordt opgetreden tegen misstanden, waardoor onveilige situaties sneller verdwijnen;
- Samenwerking tussen gemeente, politie en andere partners leidt tot een gerichte en effectieve aanpak.

Tot slot
Ondermijning is een complex en dynamisch vraagstuk dat vraagt om voortdurende alertheid en samenwerking. Door in te zetten op preventie, weerbaarheid en een stevige integrale aanpak blijven wij werken aan een gemeente waar criminaliteit geen voedingsbodem krijgt en waar inwoners en ondernemers zich veilig voelen.

2. Zorg en veiligheid
Binnen het thema Zorg & Veiligheid komen vraagstukken samen waarbij sociale, zorg- en veiligheidsproblematiek elkaar raken. In Vijfheerenlanden zien we, net als landelijk en regionaal, een toename in de complexiteit en omvang van casuïstiek. Het gaat hierbij vaak om situaties waarin sprake is van Multi-problematiek, zoals psychische kwetsbaarheid, verslaving, schulden, huiselijk geweld en overlastgevend of strafbaar gedrag.

Deze problematiek beperkt zich zelden tot één domein. Juist de combinatie van factoren maakt dat een integrale aanpak noodzakelijk is. Zonder passende ondersteuning kunnen situaties escaleren en leiden tot ernstige veiligheidsrisico's voor zowel de betrokken persoon als de omgeving.

Daarnaast zien we dat maatschappelijke ontwikkelingen, zoals druk op de zorg, individualisering en polarisatie, invloed hebben op dit thema. Het aantal meldingen van personen met onbegrepen gedrag en overlastsituaties neemt toe, terwijl tegelijkertijd de druk op hulpverlening en zorgcapaciteit groot is. Dit vraagt om scherpe keuzes, goede samenwerking en tijdige signalering.

Zorg & Veiligheid is daarmee een kerntaak waarin de gemeente een belangrijke regierol vervult, in nauwe samenwerking met partners.

Ambitie
Wij streven naar een gemeente waarin kwetsbare inwoners tijdig passende ondersteuning krijgen en waarin overlast en veiligheidsrisico's zoveel mogelijk worden voorkomen of beperkt door een integrale aanpak van zorg en veiligheid.

Doelstellingen
Met onze aanpak willen wij:
- Escalatie van complexe casuïstiek voorkomen door vroeg signalering en passende interventies;
- Overlastgevend en risicovol gedrag van personen verminderen of beëindigen;
- Samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners versterken en verduurzamen;
- De informatiepositie en gegevensdeling verbeteren binnen de wettelijke kaders;
- De inzet van zorg en handhaving nog beter op elkaar laten aansluiten;

Het beoogde maatschappelijke effect is dat kwetsbare inwoners sneller passende hulp ontvangen, overlastsituaties verminderen en de veiligheid in de leefomgeving wordt vergroot. Dit is echter een gedeelde opgave die de gemeente niet alleen kan realiseren. We zijn daarbij mede afhankelijk van de mogelijkheden binnen de GGZ, de verslavingszorg en andere zorgpartners, die te maken hebben met toenemende druk, complexe casuïstiek en wachtlijsten. Daarom blijven we investeren in samenwerking, afstemming en gezamenlijke regie, zodat zorg- en veiligheidspartners elkaar versterken en inwoners ondanks deze uitdagingen zo goed mogelijk worden ondersteund.

Onze aanpak
Onze aanpak binnen Zorg & Veiligheid is integraal en richt zich op vier samenhangende lijnen:

1. Vroeg signalering en preventie
We zetten in op het tijdig signaleren van problemen door nauwe samenwerking met partners zoals zorginstellingen, politie, woningcorporaties, onderwijs en het sociaal domein. Door vroeg in te grijpen voorkomen we dat situaties escaleren.

2. Persoonsgerichte aanpak
Bij complexe casuïstiek hanteren we een persoonsgerichte aanpak, waarbij we samen met partners een passend plan opstellen. Hierbij combineren we waar nodig zorg, ondersteuning en handhaving. De inwoner staat centraal, maar veiligheid voor de omgeving is altijd een randvoorwaarde.

3. Integrale samenwerking
Effectieve samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners is essentieel. We werken nauw samen met onder andere het Zorg- en Veiligheidshuis, Veilig Thuis, GGZ-instellingen, politie, Openbaar Ministerie, woningcorporaties en het sociaal domein. Daarbij zorgen we voor duidelijke afspraken over rollen, verantwoordelijkheden en informatie-uitwisseling.

4. Passend interveniëren
We zetten een mix van interventies in, variërend van vrijwillige hulpverlening tot bestuurlijke en (indien nodig) strafrechtelijke maatregelen. Hierbij maken we steeds een zorgvuldige afweging op basis van proportionaliteit en effectiviteit.

Wat gaan inwoners en ondernemers hiervan merken?
Onze aanpak binnen Zorg & Veiligheid heeft direct effect op de leefomgeving. Inwoners en ondernemers zullen merken dat:
- Overlastsituaties sneller en gerichter worden opgepakt;
- Kwetsbare inwoners eerder passende hulp krijgen;
- Samenwerking tussen organisaties leidt tot een duidelijke en eenduidige aanpak;
- De gemeente zichtbaar regie voert in complexe situaties;
- Er meer aandacht is voor veiligheid én menselijkheid in de aanpak.

Tot slot
Zorg & Veiligheid vraagt om een continue balans tussen zorg en handhaving, tussen ondersteuning en begrenzing. Door integraal samen te werken en in te zetten op vroeg signalering, persoonsgerichte

aanpak en passende interventies, werken wij aan een gemeente waarin kwetsbare inwoners de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben en waarin de veiligheid van de leefomgeving wordt gewaarborgd.

3. Jeugd en veiligheid
Jongeren groeien op in een dynamische en snel veranderende samenleving. In Vijfheerenlanden gaat het met de meeste jongeren goed, maar een kleine groep bevindt zich in een kwetsbare positie. Factoren zoals problematiek thuis, schooluitval, groepsdruk, sociale media en de aantrekkingskracht van snel geld kunnen ertoe leiden dat jongeren betrokken raken bij overlastgevend of crimineel gedrag.

Een zorgwekkende ontwikkeling is de betrokkenheid van jongeren bij (georganiseerde) criminaliteit, zoals drugshandel, digitale criminaliteit en geweldsincidenten. Jongeren worden steeds vaker en jonger actief benaderd en verleid om deel te nemen aan criminele activiteiten. Tegelijkertijd zien we dat de grens tussen online en offline gedrag vervaagt, waardoor risico's zich sneller ontwikkelen en moeilijker zichtbaar zijn.

Daarnaast kunnen jeugdgroepen en individuele jongeren overlast veroorzaken in de openbare ruimte, wat impact heeft op de leefbaarheid en het veiligheidsgevoel van inwoners en ondernemers. Deze situaties vragen om een aanpak waarin preventie, begeleiding en handhaving in balans zijn. Binnen de groepsaanpak richten we ons op het vroegtijdig herkennen van risicovol gedrag en het bieden van passende ondersteuning aan jongeren die dreigen af te glijden naar criminaliteit. Samen met onze interne partners, waaronder diverse collega's uit het domein Samenleving, en externe partners zoals de politie, scholen, jongerenwerk en justitie zetten we in op gedragsverandering, het vergroten van toekomstperspectief en het versterken van beschermende factoren, zodat jongeren weer aansluiting vinden bij school, werk en samenleving. Tegelijkertijd wordt waar nodig opgetreden tegen overlast en strafbare feiten.

Het thema Jeugd & Veiligheid vraagt daarom om een integrale, vroegtijdige en duurzame aanpak, waarin samenwerking met partners en het bieden van perspectief centraal staan. We sluiten hierbij aan bij het beleidsplan Opgroeien, waarin aandacht wordt gevraagd voor specialistisch jongerenwerk. Deze inzet is essentieel binnen de groepsaanpak van overlastgevende jongeren.

Ambitie
Wij streven naar een veilige omgeving waarin jongeren zich gezond en kansrijk kunnen ontwikkelen en waarin we voorkomen dat zij afglijden naar overlast en criminaliteit.

Doelstellingen
Met onze aanpak willen wij:
- Voorkomen dat jongeren betrokken raken bij criminaliteit, in het bijzonder bij ondermijnende activiteiten;
- Overlast en risicovol gedrag van jeugdgroepen verminderen en beheersbaar houden;
- De weerbaarheid van jongeren, ouders en professionals vergroten;
- Risicojongeren vroegtijdig in beeld krijgen en passende ondersteuning bieden;
- De samenwerking tussen onderwijs, zorg, jongerenwerk en veiligheidspartners versterken.

Het beoogde maatschappelijke effect is dat jongeren veilig kunnen opgroeien, minder in aanraking komen met criminaliteit en dat de leefbaarheid in wijken en kernen behouden blijft.

Onze aanpak
Onze aanpak binnen Jeugd & Veiligheid richt zich op vier samenhangende lijnen:

1. Preventie en weerbaarheid
We zetten in op het versterken van de weerbaarheid van jongeren tegen negatieve invloeden, zoals groepsdruk en de verleiding van criminaliteit. Dit doen we via voorlichting, onderwijs, jongerenwerk en samenwerking met ouders en scholen. Zowel op basisscholen als middelbare scholen.

2. Vroeg signalering
Samen met partners zoals scholen, jongerenwerk, politie en het domein Samenleving signaleren we vroegtijdig risicovol gedrag en kwetsbare situaties. Door deze signalen tijdig op te pakken, kunnen we escalatie voorkomen.

3. Persoonsgerichte en groepsgerichte aanpak
Wanneer jongeren in beeld komen vanwege overlast of criminaliteit, passen we maatwerk toe. Dit kan variëren van begeleiding en ondersteuning tot het inzetten van handhavingsmaatregelen. Voor jeugdgroepen geldt dat we zowel individuele als groepsgerichte interventies inzetten.

4. Samenwerking en perspectief bieden

We werken intensief samen met partners binnen (sociale teams en leerplicht) en buiten de gemeente, zoals onderwijsinstellingen, Halt, politie, jongerenwerk en zorgorganisaties. Naast begrenzen is het bieden van perspectief essentieel: jongeren moeten kansen krijgen om zich positief te ontwikkelen.

Wat gaan inwoners en ondernemers hiervan merken?
Onze aanpak heeft een directe impact op de leefomgeving. Inwoners en ondernemers zullen merken dat:
- Overlast door jongeren gericht en in samenhang wordt aangepakt;
- Jongeren eerder passende begeleiding en ondersteuning krijgen;
- Er zichtbare samenwerking is tussen gemeente, onderwijs en hulpverlening;
- Er aandacht is voor zowel handhaving als het bieden van perspectief;
- De leefbaarheid en veiligheid in wijken en kernen wordt versterkt.

Tot slot
Jeugd & Veiligheid vraagt om een zorgvuldige balans tussen voorkomen, begrenzen en perspectief bieden. Door te investeren in preventie, samenwerking en maatwerkinterventies werken wij aan een gemeente waarin jongeren veilig opgroeien en hun kansen kunnen benutten, zonder af te glijden naar criminaliteit of overlast.

4. Online Criminaliteit
Digitalisering is niet meer weg te denken uit onze samenleving. Inwoners, ondernemers en de overheid maken dagelijks gebruik van digitale middelen en online diensten. Deze ontwikkeling biedt veel kansen, maar brengt ook nieuwe veiligheidsrisico's met zich mee.
Digitale criminaliteit neemt de afgelopen jaren sterk toe en ontwikkelt zich snel. Vormen zoals phishing, helpdeskfraude, ransomware en online oplichting en intimidatie komen steeds vaker voor en treffen een brede groep slachtoffers. Daarnaast zien we dat traditionele criminaliteit steeds vaker een digitale component heeft, waardoor de grens tussen fysieke en Online Criminaliteit vervaagt.

Binnen Vijfheerenlanden heeft Online Criminaliteit directe impact op inwoners, ondernemers en de gemeentelijke organisatie. Daarbij is online criminaliteit steeds minder een losstaand fenomeen: criminaliteit krijgt vaker een hybride karakter, waarbij digitale middelen worden ingezet bij traditionele, offline delicten. Denk aan fraude, bedreiging, afpersing, identiteitsmisbruik of het benaderen van kwetsbare slachtoffers via sociale media en berichtendiensten. Volgens professionals in Midden-Nederland bevat inmiddels naar schatting de helft van de aangiften bij de politie een onlinecomponent; de verwachting is dat dit aandeel de komende vijf jaar verder oploopt richting 85 procent.

De verwachting is dat burgers, bedrijven en overheid de komende jaren steeds vaker worden geraakt door online fraude, mede door de toenemende inzet van kunstmatige intelligentie bij social engineering en het verkrijgen van toegang tot gegevens. De schade is daarbij niet alleen financieel: slachtoffers kunnen ook aanzienlijke emotionele schade ervaren, bijvoorbeeld door schaamte, verlies van vertrouwen of het gevoel de regie kwijt te zijn. Tegelijkertijd wordt de impact van online criminaliteit op slachtoffers nog beperkt erkend door politie en samenleving, terwijl schaamte en onzekerheid de meldingsbereidheid kunnen verlagen. Ook Europol signaleert dat online fraude in omvang, variatie en professionaliteit toeneemt en naar verwachting andere vormen van zware en georganiseerde criminaliteit zal overtreffen.

Tegelijkertijd is online criminaliteit een relatief nieuw domein binnen het lokale veiligheidsbeleid, waarbij bewustwording en weerbaarheid nog volop in ontwikkeling zijn. De ontwikkelingen op dit gebied gaan snel en stellen overheden, opsporingsdiensten en wetgevers voor grote uitdagingen. Criminelen maken vaak gebruik van nieuwe technologieën en werkwijzen waarop wet- en regelgeving en opsporingsmogelijkheden niet altijd direct zijn toegerust. Als lokale overheid staan ook wij nog aan het begin van onze rol binnen dit thema. Daarom ligt onze belangrijkste bijdrage op dit moment in het vergroten van bewustwording, het versterken van digitale weerbaarheid en het geven van voorlichting aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Hiermee willen we voorkomen dat mensen slachtoffer worden van online criminaliteit en bijdragen aan een gemeente waarin inwoners zich ook digitaal veiliger kunnen bewegen.

Ambitie
Wij streven naar een digitaal weerbare gemeente waarin inwoners, ondernemers en de organisatie zich bewust zijn van digitale risico's en in staat zijn om deze zoveel mogelijk te voorkomen.

Doelstellingen
Met onze aanpak willen wij:
- De digitale weerbaarheid en de bewustwording van digitale risico's bij inwoners en ondernemers vergroten, met specifieke aandacht voor kwetsbare groepen.

- Meer inzicht krijgen in de aard, omvang en impact van online criminaliteit op inwoners en ondernemers, zodat preventieve maatregelen en voorlichting beter worden afgestemd op lokale risico's.
- De samenwerking met partners, zoals politie, RVS en Platvorm Veilig Ondernemen, op het gebied van Online Criminaliteit versterken.
- Het digitale aspect integreren in bestaand veiligheidsbeleid van onder andere jeugd, zorg en ondermijning.
- En het aantal slachtoffers van digitale criminaliteit verminderen.

Het beoogde maatschappelijke effect is dat inwoners en ondernemers beter in staat zijn om digitale risico's te herkennen en te voorkomen, waardoor slachtofferschap afneemt en het gevoel van veiligheid toeneemt.

Onze aanpak
Onze aanpak binnen Online Criminaliteit richt zich op vier samenhangende lijnen:

1. Bewustwording en preventie
We zetten sterk in op voorlichting en preventie. Dit doen we door inwoners en ondernemers actief te informeren over digitale risico's en hen handelingsperspectief te bieden. Hierbij richten we ons op verschillende doelgroepen met gerichte campagnes en bijeenkomsten.

2. Weerbaarheid vergroten
We versterken de digitale weerbaarheid van zowel inwoners als ondernemers door praktische ondersteuning en samenwerking met partners. Denk aan trainingen, workshops en het delen van actuele informatie over dreigingen en trends, omdat nieuwe vormen van online criminaliteit elkaar in hoog tempo opvolgen.

3. Samenwerking en kennisdeling
Online Criminaliteit is bij uitstek een thema dat samenwerking vereist. We werken samen met politie, andere gemeenten, landelijke initiatieven en private partners. Door kennis en ervaringen te delen, vergroten we onze effectiviteit en blijven we aangesloten bij landelijke en regionale ontwikkelingen.

Wat gaan inwoners en ondernemers hiervan merken?
Onze aanpak van Online Criminaliteit is vooral gericht op het voorkomen van slachtofferschap. Inwoners en ondernemers zullen merken dat:
- Er meer aandacht is voor Online Criminaliteit in communicatie en voorlichting;
- Praktische tips en handelingsperspectieven beschikbaar zijn om digitale risico's te beperken;
- Er gerichte aandacht is voor specifieke doelgroepen, zoals jongeren en ouderen;
- De gemeente actief samenwerkt met partners om digitale criminaliteit tegen te gaan;
- Online Criminaliteit steeds vaker een vanzelfsprekend onderdeel is van het bredere veiligheidsbeleid.

Tot slot
Online Criminaliteit is een blijvend en snel veranderend thema. Door in te zetten op bewustwording, weerbaarheid en samenwerking, werken wij aan een gemeente waarin inwoners en ondernemers zich ook in de digitale wereld veilig kunnen bewegen en beter beschermd zijn tegen nieuwe vormen van criminaliteit.

5. Veilig wonen
Een veilige woonomgeving vormt de basis voor het dagelijks leven van inwoners. Het gevoel van veiligheid in de eigen wijk, straat of buurt is van grote invloed op het welzijn en de leefbaarheid in Vijfheerenlanden. Over het algemeen ervaren inwoners onze gemeente als veilig, en dat willen we behouden.

Tegelijkertijd zien we dat de aard van veiligheidsvraagstukken verandert. Naast klassieke vormen van criminaliteit, zoals woninginbraken, diefstal en overvallen, krijgen we steeds vaker te maken met complexere vormen van overlast en spanningen in de woonomgeving. Denk hierbij aan burenconflicten, woonoverlast, verward gedrag, maar ook maatschappelijke ontwikkelingen zoals polarisatie en toenemende druk op de beschikbare woonruimte. De grenzen tussen veiligheid en leefbaarheid vervagen hierbij steeds meer. Problemen die beginnen als overlast, kunnen uitgroeien tot veiligheidsvraagstukken en andersom. Dit vraagt om een integrale aanpak, waarbij we niet alleen kijken naar repressie, maar juist ook naar preventie, sociale samenhang en het versterken van de leefomgeving.

Binnen een diverse gemeente als Vijfheerenlanden, met steden, dorpen en een uitgestrekt buitengebied, vraagt dit bovendien om maatwerk per locatie en doelgroep.

Ambitie

Wij streven naar een veilige en leefbare woonomgeving waarin inwoners zich prettig voelen, elkaar kennen en waarin overlast zoveel mogelijk wordt voorkomen en beperkt.

Doelstellingen
Met onze aanpak willen wij:
- Het veiligheidsgevoel van inwoners behouden en waar mogelijk versterken;
- Klassieke vormen van criminaliteit, zoals woninginbraken en diefstal, beperken;
- Woonoverlast en complexe situaties in de woonomgeving vroegtijdig signaleren en aanpakken;
- De sociale samenhang en betrokkenheid in wijken en kernen versterken, samen met inwoners, buurtverenigingen, woningcorporaties, welzijnsorganisaties en andere maatschappelijke partners.
- De samenwerking tussen inwoners, gemeente en partners verder verbeteren.

Het beoogde maatschappelijke effect is dat inwoners zich veilig voelen in hun directe leefomgeving, dat overlastsituaties beheersbaar blijven en dat wijken en dorpen prettig blijven om in te wonen en te verblijven.

Onze aanpak
Onze aanpak binnen de veilige woonomgeving richt zich op vier samenhangende lijnen:

1. Preventie en bewustwording
We zetten in op het voorkomen van criminaliteit en overlast door inwoners te informeren en te stimuleren om zelf maatregelen te nemen. Voorlichting, buurtinitiatieven, buurtbemiddeling en betrokkenheid van inwoners spelen hierbij een belangrijke rol.

2. Gebiedsgerichte aanpak
We kijken naar de specifieke kenmerken van wijken, dorpen en het buitengebied. Waar nodig passen we maatwerk toe, afgestemd op lokale problematiek en behoeften. Hierdoor kunnen we gerichter en effectiever interveniëren.

3. Aanpak van overlast en criminaliteit
Wanneer zich overlast of criminaliteit voordoet, treden we op in samenwerking met het sociaal team en externe partners zoals politie, woningcorporaties en zorgorganisaties. Hierbij combineren we waar nodig preventieve maatregelen, bemiddeling en handhaving.

4. Versterken van samenwerking en sociale samenhang
Een veilige woonomgeving ontstaat niet alleen door inzet van de overheid, maar vooral door betrokken inwoners. We stimuleren initiatieven zoals buurtpreventie, samenwerking met wijkplatforms en het gebruik van middelen als Burgernet.

Wat gaan inwoners en ondernemers hiervan merken?
Onze aanpak richt zich op zichtbare en merkbare verbeteringen in de leefomgeving. Inwoners en ondernemers zullen merken dat:
- Overlastsituaties sneller en gerichter worden opgepakt;
- Er meer aandacht is voor veiligheid in de eigen buurt;
- De gemeente zichtbaar samenwerkt met bewoners en partners;
- Initiatieven vanuit de samenleving worden ondersteund;
- Klassieke criminaliteit actief wordt gemonitord en aangepakt.

Tot slot
De veilige woonomgeving is een gedeelde verantwoordelijkheid van inwoners, ondernemers en de gemeente. Door in te zetten op preventie, samenwerking en maatwerk blijven wij werken aan buurten en kernen waarin het prettig, veilig en verbonden wonen is.

6. Crisisbeheersing en weerbaarheid
Crises en incidenten kunnen zich onverwacht voordoen en grote impact hebben op de samenleving. Dit kan variëren van branden, extreem weer en langdurige stroomstoringen tot maatschappelijke onrust, pandemieën of digitale ontwrichting. De afgelopen jaren hebben opnieuw laten zien dat dergelijke gebeurtenissen complexer, langduriger en minder voorspelbaar worden.

Voor de gemeente Vijfheerenlanden betekent crisisbeheersing niet alleen het reageren op incidenten, maar juist ook het voorbereiden op risico's, het organiseren van een effectieve crisisorganisatie en het versterken van de weerbaarheid van inwoners, ondernemers en de gemeentelijke organisatie. De verwevenheid van fysieke, sociale en digitale risico's vraagt om een integrale benadering, waarbij verschillende beleidsterreinen samenkomen.

De gemeentelijke taken op het gebied van crisisbeheersing zijn vastgelegd in de Wet veiligheidsregio's. Op grond van artikel 2 van deze wet zijn gemeenten verantwoordelijk voor de voorbereiding op de bestrijding van rampen en crises, de bevolkingszorg en het herstel na incidenten. De burgemeester vervult hierin een centrale rol als bevoegd gezag bij rampen en crises. Als onderdeel van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) werkt Vijfheerenlanden intensief samen met regionale partners, terwijl de gemeente verantwoordelijk blijft voor haar eigen voorbereiding, crisisorganisatie en uitvoering van gemeentelijke taken tijdens crises.

Binnen de crisisbeheersing ligt voor de gemeente een belangrijke verantwoordelijkheid op het gebied van bevolkingszorg. Hieronder vallen onder andere crisiscommunicatie, ondersteuning van getroffen inwoners en ondernemers, publieke zorg, omgevingszorg en de voorbereiding op de nafase en het herstelproces na een incident.

Ambitie
Wij streven naar een goed voorbereide, weerbare en veerkrachtige gemeente die in staat is om adequaat te reageren op crises, de continuïteit van haar vitale processen te waarborgen en samen met inwoners, ondernemers en partners de impact van incidenten zoveel mogelijk te beperken.

Doelstellingen
Met onze aanpak willen wij:
- De gemeentelijke organisatie goed voorbereiden op verschillende crisisscenario's;
- De slagkracht en effectiviteit van de crisisorganisatie versterken;
- De gemeentelijke taken binnen bevolkingszorg professioneel uitvoeren;
- De samenwerking met regionale en lokale partners blijvend optimaliseren;
- De impact van incidenten beperken en het herstelvermogen versterken.

Het beoogde maatschappelijke effect is dat inwoners en ondernemers erop kunnen vertrouwen dat de gemeente adequaat handelt in crisissituaties, dat essentiële gemeentelijke dienstverlening zoveel mogelijk beschikbaar blijft en dat de gevolgen van incidenten zo beperkt mogelijk blijven.

Onze aanpak
Onze aanpak binnen crisisbeheersing en weerbaarheid richt zich op vijf samenhangende lijnen:

1. Risicogerichte voorbereiding en planvorming
We zorgen voor een actuele en goed georganiseerde crisisstructuur, met heldere plannen, draaiboeken en scenario's. Daarbij sluiten we aan op het Regionaal Crisisplan van de Veiligheidsregio Utrecht en houden we rekening met de uitkomsten van het regionale risicoprofiel en toekomstige actualisaties daarvan.

Wij bereiden ons voor op uiteenlopende risico's, waaronder klimaatgerelateerde incidenten, maatschappelijke ontwrichting, uitval van vitale infrastructuur en digitale verstoringen. Hierbij werken we risicogestuurd en richten we onze capaciteit op de risico's die voor onze gemeente de grootste impact kunnen hebben.

2. Opleiden, trainen en oefenen
We investeren continu in het opleiden, trainen en oefenen van de crisisorganisatie. Door regelmatig te oefenen blijven medewerkers, bestuurders en crisisfunctionarissen goed voorbereid en kunnen zij effectief handelen wanneer zich een incident voordoet.

Daarbij besteden we nadrukkelijk aandacht aan multidisciplinaire samenwerking, crisiscommunicatie, informatiemanagement, bevolkingszorg en besluitvorming onder druk.

3. Crisiscommunicatie en informatiemanagement
Heldere en betrouwbare informatievoorziening is essentieel tijdens een crisis. Daarom investeren we niet alleen in crisiscommunicatie tijdens incidenten, maar ook in risicocommunicatie vooraf. Via landelijke en regionale campagnes, zoals Denk Vooruit, stimuleren we inwoners en ondernemers om voorbereid te zijn op mogelijke noodsituaties.

Tijdens crises werken we vanuit een zo actueel mogelijk gedeeld informatiebeeld, zodat bestuurders, hulpdiensten en crisispartners beschikken over dezelfde informatie en besluitvorming effectief kan plaatsvinden. Daarnaast hebben we aandacht voor de toenemende invloed van desinformatie en misinformatie, zodat inwoners kunnen vertrouwen op betrouwbare en eenduidige communicatie vanuit de overheid.

4. Weerbaarheid, continuïteit en samenwerking

Een veilige gemeente vraagt om een gezamenlijke inspanning van overheid, inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Daarom zetten we in op het versterken van de weerbaarheid en zelfredzaamheid van de samenleving. Hierbij sluiten we aan op landelijke ontwikkelingen en de maatregelen die door de VNG zijn ontwikkeld om gemeenten weerbaarder te maken tegen maatschappelijke ontwrichting en crises.

Daarnaast versterken we onze samenwerking met de Veiligheidsregio Utrecht, hulpdiensten, omliggende gemeenten en andere partners. Goede samenwerking in de voorbereiding zorgt ervoor dat we elkaar tijdens crises snel en effectief weten te vinden.

5. Nazorg, evaluatie en herstel
Na een incident zetten we in op een zorgvuldig herstelproces, met aandacht voor zowel de fysieke als sociale impact. Daarbij besteden we aandacht aan de nafase, ondersteuning van getroffen inwoners en ondernemers en het herstel van het normale functioneren van de samenleving.

We leren actief van incidenten, oefeningen en evaluaties. Door structureel te evalueren, verbeterpunten vast te leggen en deze te vertalen naar concrete maatregelen, versterken we voortdurend onze crisisorganisatie en voorbereiding.

Wat gaan inwoners en ondernemers hiervan merken?
Hoewel crisisbeheersing zich vaak achter de schermen afspeelt, heeft deze aanpak direct effect op de veiligheid, zekerheid en het vertrouwen in de overheid. Inwoners en ondernemers zullen merken dat:
- De gemeente voorbereid is op verschillende soorten crises en noodsituaties;
- De gemeente duidelijk communiceert over risico's en hoe men zich hierop kan voorbereiden;
- In geval van incidenten snel, betrouwbaar en eenduidig wordt gecommuniceerd;
- Inwoners en ondernemers worden gestimuleerd om zelfredzaam en weerbaar te zijn;
- Samenwerking tussen hulpdiensten, overheid en maatschappelijke partners zichtbaar en effectief is;
- Essentiële gemeentelijke dienstverlening ook tijdens verstoringen zoveel mogelijk doorgaat;
- Er aandacht is voor ondersteuning, nazorg en herstel na incidenten;
- De gemeente leert van ervaringen en haar aanpak voortdurend verbetert.

Tot slot
Crises laten zich niet voorspellen, maar een goede voorbereiding maakt het verschil. Door te investeren in risicogerichte voorbereiding, crisiscommunicatie, samenwerking en maatschappelijke veerkracht zorgen wij ervoor dat Vijfheerenlanden ook in uitzonderlijke omstandigheden veilig, weerbaar en bestuurbaar blijft.

7. Toezicht, Handhaving en Leefbaarheid
Naast de geprioriteerde veiligheidsthema's zijn er diverse onderwerpen die blijvend aandacht vragen binnen Vijfheerenlanden. Deze thema's hebben invloed op de leefbaarheid en het veiligheidsgevoel van inwoners en ondernemers, maar kennen geen afzonderlijke prioritering binnen dit Integraal Veiligheidsbeleid. Het gaat hierbij veelal om vraagstukken die raken aan andere beleidsvelden, zoals handhaving, verkeer, economie en het sociaal domein. Hoewel deze onderwerpen niet als afzonderlijk speerpunt zijn benoemd, maken zij een belangrijk onderdeel uit van de integrale veiligheidsaanpak. In veel gevallen spelen zij op de achtergrond mee binnen de prioritaire thema's of vragen zij om een specifieke, gebiedsgerichte aanpak.

Een veilige en leefbare gemeente ontstaat immers niet alleen door het voorkomen en bestrijden van criminaliteit, maar ook door aandacht te hebben voor de dagelijkse kwaliteit van de leefomgeving. Overlast, hinder, vervuiling, verkeersonveilig gedrag en het niet naleven van regels kunnen een grote invloed hebben op hoe inwoners en ondernemers hun leefomgeving ervaren. Door ook aandacht te houden voor deze vraagstukken voorkomen we dat relatief kleine knelpunten zich ontwikkelen tot grotere veiligheidsproblemen.

In Vijfheerenlanden zien we dat de druk op de openbare ruimte toeneemt. De groei van het aantal inwoners, maatschappelijke ontwikkelingen en een toenemende complexiteit van leefbaarheidsvraagstukken zorgen voor een groeiende behoefte aan toezicht en handhaving. Tegelijkertijd verwachten inwoners en ondernemers een zichtbare en aanspreekbare overheid die signalen oppakt, verbinding zoekt en waar nodig optreedt.

Team Handhaving Openbare Ruimte (THOR) speelt hierin een belangrijke rol. Boa's zijn dagelijks zichtbaar aanwezig in de wijken, dorpen en het buitengebied en fungeren als de ogen en oren van de gemeente. Door hun aanwezigheid in de openbare ruimte signaleren zij ontwikkelingen in een vroeg stadium en leveren zij een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid en veiligheid binnen de gemeente.

Daarbij werken zij nauw samen met inwoners, ondernemers, politie, maatschappelijke organisaties en andere gemeentelijke teams, zoals OOV, verkeer etc.

De inzet van toezicht en handhaving beperkt zich niet tot het handhaven van regels. Boa's vervullen ook een belangrijke rol in preventie, vroegsignalering en het onderhouden van contact met inwoners en ondernemers. Door zichtbaar aanwezig te zijn en het gesprek aan te gaan, kunnen problemen vaak in een vroeg stadium worden gesignaleerd en waar mogelijk worden voorkomen of opgelost voordat deze escaleren.

Toezicht, handhaving en leefbaarheid vormen daarmee een belangrijke verbindende schakel binnen het veiligheidsbeleid. De inzet draagt niet alleen bij aan de aanpak van leefbaarheidsvraagstukken in de openbare ruimte, maar ondersteunt ook de uitvoering van de prioritaire thema's binnen dit Integraal Veiligheidsbeleid, zoals Jeugd & Veiligheid, Zorg & Veiligheid, Veilig Wonen en Ondermijning. Daarmee levert THOR een belangrijke bijdrage aan een veilige, leefbare en aantrekkelijke gemeente voor inwoners, ondernemers en bezoekers.

Ambitie
Wij streven naar een veilige, leefbare en aantrekkelijke gemeente waarin inwoners, ondernemers en bezoekers zich prettig voelen. Door zichtbaar aanwezig te zijn, knelpunten vroegtijdig te signaleren, actief de dialoog te voeren en waar nodig handhavend op te treden, willen wij voorkomen dat kleine problemen uitgroeien tot grotere veiligheidsvraagstukken. Daarbij zetten wij in op een verschuiving van repressief naar preventief handelen, waarbij leefbaarheid, veiligheid en sociale samenhang centraal staan.

Tegelijkertijd richten wij ons op een doelgerichte en efficiënte inzet van de beschikbare capaciteit. Door focus aan te brengen op de momenten, locaties en situaties waar de inzet het grootste maatschappelijke effect heeft, dragen wij bij aan een veilige en leefbare openbare ruimte en een sterk veiligheidsgevoel binnen onze gemeente.

Doelstellingen
Met onze aanpak willen wij:

- Laagdrempelig aanspreekbaar zijn voor inwoners, ondernemers en bezoekers;
- Zichtbaar aanwezig zijn in de openbare ruimte en actief de dialoog aangaan;
- Problemen en veiligheidsrisico's vroegtijdig signaleren en aanpakken voordat deze escaleren;
- Het veiligheidsgevoel van inwoners en ondernemers versterken;
- De leefbaarheid in wijken, dorpen en het buitengebied behouden en waar mogelijk verbeteren;
- Verwachtingen realistisch houden door duidelijke keuzes te maken binnen de beschikbare capaciteit;
- De samenwerking met interne en externe partners verder versterken;
- Datagedreven werken vergroten, zodat beschikbare capaciteit effectiever en doelgerichter wordt ingezet;
- Bijdragen aan de uitvoering van de prioritaire veiligheidsthema's binnen dit Integraal Veiligheidsbeleid.

Het beoogde maatschappelijke effect is dat inwoners en ondernemers ervaren dat leefbaarheids- en veiligheidsvraagstukken tijdig worden opgepakt, de openbare ruimte schoon, heel en veilig blijft en de gemeente zichtbaar aanwezig en aanspreekbaar is.

Onze aanpak
De aanpak van toezicht, handhaving en overige veiligheidsthema's kenmerkt zich door flexibiliteit, samenwerking en een preventieve benadering.

1. Signaleren en agenderen
Wij blijven alert op signalen vanuit inwoners, ondernemers, partners en de gemeentelijke organisatie. Door zichtbaar aanwezig te zijn in de samenleving, in gesprek te gaan met inwoners en ondernemers en actief te luisteren naar wat er speelt, kunnen ontwikkelingen vroegtijdig worden herkend en waar nodig worden opgeschaald.

2. Preventie en zichtbaarheid
De nadruk ligt op het voorkomen van problemen. Door actief aanwezig te zijn in wijken, kernen en het buitengebied, het gesprek aan te gaan en inwoners te informeren, streven wij ernaar om problemen op te lossen voordat handhaving noodzakelijk is.

3. Integrale samenwerking

Veel vraagstukken liggen op het snijvlak van verschillende beleidsterreinen. Daarom werken we nauw samen met politie, maatschappelijke organisaties, ondernemers, inwoners, het sociaal domein, verkeer, Toezicht en Handhaving en andere partners. Door structureel informatie te delen en gezamenlijk op te trekken vergroten we de effectiviteit van onze inzet.

4. Gebiedsgericht en informatie gestuurd werken
De aard van de problematiek verschilt per gebied. Daarom passen wij maatwerk toe en zetten wij beschikbare informatie en data in om capaciteit gericht en efficiënt in te zetten op locaties en momenten waar dit het meeste effect heeft.

Wat gaan inwoners en ondernemers hiervan merken?
Inwoners en ondernemers zullen merken dat:
- De gemeente zichtbaar en aanspreekbaar aanwezig is in de openbare ruimte;
- Kleine problemen sneller worden gesignaleerd en opgepakt voordat deze groter worden;
- Meer wordt ingezet op preventie en het voorkomen van escalatie;
- Samenwerking tussen gemeente, politie en andere partners beter zichtbaar wordt;
- De leefbaarheid in wijken, dorpen en het buitengebied behouden blijft;
- Veiligheidsvraagstukken integraal en doelgericht worden aangepakt.

Tot slot
Toezicht, handhaving en leefbaarheid vormen een belangrijke schakel binnen de integrale veiligheidsaanpak van Vijfheerenlanden. Hoewel deze onderwerpen geen afzonderlijke prioriteit vormen binnen het Integraal Veiligheidsbeleid, hebben zij dagelijks invloed op het veiligheidsgevoel en de leefbaarheid van inwoners en ondernemers. Door zichtbaar aanwezig te zijn, preventief te handelen, samen te werken en flexibel in te spelen op ontwikkelingen, zorgen wij ervoor dat ook deze thema's de aandacht krijgen die nodig is om Vijfheerenlanden veilig, leefbaar en aantrekkelijk te houden.

Aldus besloten door de raad van Vijfheerenlanden in zijn openbare vergadering van 24 september 2026

de raadsgriffier
K.I. (Krista) Goossens

de voorzitter
S. (Sjors) Fröhlich

Bijlage 1: Veiligheidsthema's bezien vanuit de inwoners

Om inzicht te krijgen in hoe inwoners veiligheid beleven en welke veiligheidsvraagstukken zij belangrijk vinden, is in 2026 een inwonerspeiling uitgevoerd. De uitkomsten bevestigen dat inwoners van Vijfheerenlanden zich over het algemeen veilig voelen en hun woonomgeving waarderen. Tegelijkertijd laten de resultaten zien dat inwoners zich zorgen maken over een aantal ontwikkelingen die nauw aansluiten bij de prioriteiten van dit Integraal Veiligheidsbeleid. Deze inzichten helpen ons om de gekozen veiligheidsopgaven beter te duiden en aan te sluiten bij wat inwoners ervaren.

Ondermijning
Ondermijnende criminaliteit is vaak minder zichtbaar dan andere vormen van criminaliteit. Toch blijkt uit de enquête dat inwoners het onderwerp belangrijk vinden. Hoewel 61% van de inwoners aangeeft voldoende kennis te hebben om signalen van ondermijning te herkennen, geeft 39% aan onvoldoende kennis te hebben. Daarnaast wil bijna een derde van de inwoners meer informatie ontvangen over ondermijning, bij voorkeur via de gemeentelijke website.

Opvallend is dat driekwart van de inwoners niet weet of de gemeente en haar partners voldoende doen om ondermijning tegen te gaan. Dit onderstreept het belang van zichtbaarheid, communicatie en bewustwording. De resultaten bevestigen de noodzaak om inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners actief te betrekken bij het herkennen en melden van signalen van ondermijnende criminaliteit.

Zorg en Veiligheid
De enquête laat zien dat zorg- en veiligheidsvraagstukken zichtbaar aanwezig zijn in de leefomgeving van inwoners. Eén op de vijf inwoners kent iemand in zijn of haar omgeving waar zorgen over bestaan vanwege psychische problemen, verslaving, schulden, vervuiling of eenzaamheid. Tegelijkertijd weet de helft van de inwoners niet waar zij dergelijke zorgen kunnen melden.

Ook rondom radicalisering blijkt een vergelijkbaar beeld. Hoewel slechts een klein deel van de inwoners signalen van radicalisering in de omgeving herkent, weet twee derde niet waar zij terecht kunnen met hun zorgen. De resultaten laten zien dat een goede verbinding tussen zorg en veiligheid noodzakelijk blijft en dat inwoners behoefte hebben aan duidelijkheid over meldpunten en beschikbare ondersteuning.

Jeugd en Veiligheid
De meeste inwoners ervaren weinig tot geen overlast van jongeren in de openbare ruimte. Tegelijkertijd maakt meer dan de helft van de inwoners zich zorgen over crimineel of overlastgevend gedrag van jongeren. Daarnaast maakt 61% zich zorgen over jongeren die betrokken raken bij drugscriminaliteit.

Inwoners geven in hun reacties aan belang te hechten aan zichtbare aanwezigheid van jongerenwerk, vroegtijdige ondersteuning, samenwerking met ouders en scholen en voldoende voorzieningen voor jongeren. Deze resultaten ondersteunen een aanpak waarin preventie, perspectief bieden, begeleiding en handhaving hand in hand gaan.

Online Criminaliteit
Online criminaliteit wordt door inwoners steeds nadrukkelijker ervaren als veiligheidsprobleem. Bijna de helft van de inwoners heeft regelmatig of vaak te maken met digitale criminaliteit. Phishing blijkt veruit de meest voorkomende vorm; maar liefst 84% van de respondenten heeft hier in het afgelopen jaar mee te maken gehad.

Daarnaast maakt bijna de helft van de inwoners zich regelmatig of veel zorgen over de toenemende digitalisering van de samenleving. Inwoners zien voor de gemeente vooral een rol in voorlichting, bewustwording en het doorverwijzen naar de juiste hulpinstanties. De resultaten bevestigen dat digitale weerbaarheid een steeds belangrijker onderdeel wordt van lokale veiligheid.

Veilig Wonen
Het veiligheidsgevoel onder inwoners van Vijfheerenlanden is hoog. Tachtig procent voelt zich (bijna) nooit onveilig in de eigen buurt en inwoners geven de veiligheid in hun woonomgeving gemiddeld een 7,8.

Tegelijkertijd ervaren inwoners wel verschillende vormen van overlast die invloed hebben op de leefbaarheid. Vooral te hard rijden, parkeerproblemen en hondenpoep worden vaak genoemd. Daarnaast worden groepen jongeren, verdachte personen en donkere plekken genoemd als belangrijke redenen waarom inwoners zich soms onveilig voelen. Deze uitkomsten benadrukken het belang van een veilige en leefbare woonomgeving waarin inwoners, gemeente en partners gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het versterken van sociale cohesie en het voorkomen van overlast.

Crisisbeheersing en Weerbaarheid

De resultaten laten zien dat veel inwoners zich redelijk weerbaar voelen. Driekwart van de inwoners voelt zich goed of enigszins voorbereid op noodsituaties zoals langdurige stroomuitval, extreem weer of een grote brand. Daarnaast weet 79% waar betrouwbare informatie gevonden kan worden tijdens een crisis.

Tegelijkertijd geeft een aanzienlijke groep inwoners aan behoefte te hebben aan meer informatie over crisisvoorbereiding en crisiscommunicatie. Ook heeft ongeveer een derde van de inwoners beperkt of geen vertrouwen dat de gemeente hen tijdig informeert tijdens een crisis. Deze uitkomsten bevestigen het belang van risicocommunicatie, zelfredzaamheid en een sterke verbinding tussen inwoners, gemeente en crisispartners.

Conclusie
De inwonerspeiling laat zien dat inwoners van Vijfheerenlanden zich overwegend veilig voelen, maar tegelijkertijd aandacht vragen voor ontwikkelingen op het gebied van online criminaliteit, jeugd, zorg en veiligheid, leefbaarheid en weerbaarheid. De uitkomsten van het onderzoek sluiten daarmee goed aan bij de prioriteiten van dit Integraal Veiligheidsbeleid en bevestigen de gekozen inzet voor de komende beleidsperiode.